

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԼՋՈՒՅԻՆ ԵՒ ՆՈՒԷՏՐԱԿԱՆ

Իրանաթըն սրբաօր իւր
տէֆա, իշին 2 զրշ . իբն
ճի տէֆա, իշին 1 զրշ .
վն զհետտ նէշր օրու
նաճադլարա բաղաբըլդ
օլունճաճազ , աբր : Մէշ-
թուզ վն սաբրէ, Պալլզ
բաշարդ դարձնունտա,
Նաֆիկէ խալիր իւթզա-
թընտա Ն . 16 Վիլն Աւա-
րայրի Օրադիլին, հաղը-
խանէմնտէ Օ . Խօճաար-
հան խամիէ կէ օնտըրիւ-
ճէշր տիր : Ուսումնա տալիր
ճէշրթու պըլարլըն նէշրի բա
ըսադդ աբր :

34

Ինթադըրենք որ՝ վերադարձաւ Սահմանադրութիւնը, և Օտեսոն էֆէնտի և Խոսրէն սրբազան մէկանց ընդհանուր ժողովոյ քուէովը Խոսն ժողովոյ անդամ ընտրուեցան, ասոնք երկուքը մէկանց պիտի կրնան աթոռակցիլ — ոչ — սիլ տի կրնան (Ինդհանուր ժողովոյ վրայ բռնանալ որ այս երկուքէն մէկուն տրուած քուէները անվաւեր համարէ — ոչ — արդ ի՞նչ շահէ-ցաւ Սղզը այս փորձառութենէն կամ վէճէն զանի որ՝ քանի մ'օրէն դարձեալ այս

Օրոտդ իրս սկսած ժամանակէն իսխա
կը վաւիարէնէ բոլոր գաւառներու մէջ
Թղթակիցներ մանաւանդ քաղաքական
լրերու վրայ գրող Թղթակիցներ ունե-
նալ ինչպէս ունին բոլոր օրինաւոր լըրա-
դերը : Մեր Իզմիրցի մեծ . բարեկամին

մէկուն մեր այս փափաքը յայտնեցինք. ուստի չնորհակալ ենք իրմէ որ բարեհաճեցաւ Իզմիրի մէջ անցած քաղաքական և ազգային դարձուածոյ վրայ լրագրի մը թղթակցի պատշաժ եղած լեզուով, անաչառութեամբը և երկայնութեամբը թղթակցել, մեզ մանաւանդ մեր արգոյ բաժանորդաց հետ, և որ խոստացած է շարունակել ամեն շաբաթ:

Այս յոսանքը թէ սոյն թղթակցութեան ոճին կը հետեւին նաև մեզ հետը հետէ իրենց թղթակցութեամբը պատուող մեր բարեկամները, որով Սրբազան ալ կանցնի քաղաքական այն օրինաւոր թերթերուն կարգը որոնք ամեն շաբթու ելթէ ոչ աշխարհիս ամեն կողմի, գոնէ Տաճկաստանի հայաբնակ և ուրիշ գաւառաց լուրերը կարող կը լինանք տալու:

Երանի թէ կարողութիւն ունենալինք պահել այնպիսի մէկ կամ քանի մը թղթակցներ, որոնց շարունակ Հայաստան պտղտնելուն միջոցաւ մանրամասն և լիութեամբ տեղեկութիւններ կարենայինք տալ այն տեղերուն հանգամանացը վրայ:

Բայց ինչ և իցէ քանիսն են զիստէս:

() Երբեք մասնաւոր ինքնուրուշ ():

Իզմիր 10/22 հոկտեմբեր 1869.

Շատունց կ'ստիպեք զիս խօսելու: Բայց երբ գրիչը ձեռք կ'առնեմ, կը չուարիմ կը մընամ, վասն զի մայրաքաղաքից պէս առատ առատ լուրեր չունինք հոս: Բայց հոգ չէ, Ֆրանսայի կայսրուհին եղած նշանաւոր ընդունելութեան քով քանի մը փոքր և աննշան լուրեր մենք յաւելունք:

Ալի փաշան Իզմիր գալէն ի վեր վերանորոգումներու ետեւէ ինկած է, և ի գլուխ հանելու համար անընդհատ կաշխատի: Տեղւոյս քանի մը անհոգ և անկոյթ պաշտօնատարներէն մէկ երկուքը պաշտօնէն հաղորդուց, ոտակաւորութեան զօրքը կարգի դրաւ, Աթորտէսի հրկիւններուն անմիջական կերպով օգնեց, վիլայէթին պաշտօնական լրագիրը հաստատեց, ասոնցմէ զատ յուսալի է որ մեծ մեծ բաներ ընէ տակաւին: Կերեւի որ վերի փաշան յառաջդիմութեան օրէնքը և դարուս պիտոյքը լաւ կը ճանչէ, ուստի քաջացոյց ենք որ յաջողի, հետեւեալը զգալի ծառայութիւններ մատուցանէ թէ, Տէրութեան և թէ նահանգիս բնակիչներուն:

Իզմիրի «միւլթէսարըֆ» թէվֆիք էֆէնտին անցեալ շաբաթ գալով պաշտօնին սկսաւ: Այս պաշտօնատարը երկուստարգ է դեռ և քանի որ իր անցելոյն փորձերը չենք ճանչեր՝ չենք կրնար որոշ գաղափար մը տալ իր վրան:

Անշուշտ անցեալ տարի Իզմիրի մէջ քաղաքապետական ժողովի մը կազմութիւնը «Ալ-վանթի» ու Պոլսոյ միւս եւրոպական օրագիրներու միջոցաւ ձեր ականջը հասած է: Այս ժողովին սուրբ վիճակը աններելի է: Նախադաշը և անոր փոխանորդը բնաւ ոտք չեն կոխեր հոն: Միւս անգամները ինչ ընելիքն չեն գիտեր, այլ միայն Կոստանդնուք կը գրեն որպէս զի իրերու այս ցակալի կացութեան դարման մը գտնէ: Արագիւրները կը պոռան, կը կանչեն, քաղաքիս մէջ գտնուած աղտոտութիւնը, գիւլեր ատեն փողոցներուն կազէ դուրկ մնալը ևւայն, բազմաթիւ անկարգութիւններ կը միշտ, կը բողբոքեն: Ընդունայն վաստակ:

Ֆրանսայի Ա. կայսրուհին գուցէ Իզմիր կուգայ ըսելով Պոլսէն թէ և ֆրեկաթ մը խրկուած էր հոս երաժշտական ընտիր խումբով մը, բայց դժբաղդաւար չեկաւ ևւ այս

մասին Իզմիրցոց յոյսը ի դերեւ կ'աւ: Եւ ալ անհնար է որ Ֆրանսայի չնորհալի* կայսրուհին կարենան տեսնել, վասն զի յետին լուրերու նաչելով Ն. Վ. «Ելլ» չողենաւով ամսոյս 9 ին չորեքշաբթի ֆիոս կղզին անջնէն անցեր դաշեր է:

Այսպիսի տեղական լուրերու հետ ելթէ քանի մը ազգային ալ հաղորդենք գէշ չըլլար: Ազգային երկսեռ վարժարաններու դասատուները ըստ մեծի մասին 40-44 ամսական առնելիք ունին: Խեղճերը այս մասին վատաժ գասալիք զինուորներու պէս սկիւմայ կուգան դպրոց: Սրբազան Առաջնորդը կուգէ երեսփոխանական ժողովը գումարել, կուգան ևւ տարտամ որոշում մը տալով կը ցրուին: Շիտաւ կը արտալի վիճակ մ'է այս. վասն զի միւս կողմէն ժողովուրդն ալ անտարբեր կը կենայ նիւթական նպաստը զլանալով: Սրբօր յարմար առիթ մը չէ՝ մեր ազգային գործերու նըկատմամբ բանահիւսին խօսքը կրկնելու: Տըխուր, ախուր, ախուր:

Բազար կիւնիւ Բրուսիա գրաւը վէլիի ահաւոր Սատրապամ հազրէթլէրի վաքօրտա դապուլ իտէրէք պիւրիքտէ Պէյլէրպէյ սերայընա կէմիլլէր, օրատա Զաթը հազրէթի Շահանէ բրէնսի միւշարիլէյի գաբուտա դապուլ պուլուրմուշար, վէ եարըմ սաաթ գատար միւշազաթտան սօնրա Զաթը Շահանէ վէ Սատրապամ հազրէթլէրի Տօլմա պաղչէ սերայընա ավտէթ պուլուրմուշար տըր:

Եարըմ սաաթ սօնրա, բրէնսի միւշարիլէյ հազրէթլէրի, մանէթի իլէ պիւր սալթանաթ գալըղընա ըագիպէն Տօլմա պաղչէ սերայընա թէշլիֆ, վէ զաթը հազրէթի Փատիշահիէ գարշըլըգ վիզիթա վէրմիլլէր տիւր:

Պէյլէրպէյինէ ավտէթլէրինտէ, Ինկիլիլ սէֆիրի Մ. Էլիօթու դապուլ իլլէմիլլէր, վէ պատէհու վաքօրու հիւմայուն իլէ Պօղազ իլինի կէզինիպ, սաաթ պիւր ըատտէլէրինտէ Պէյլէրպէյ սերայընա տէնմիլլէր. վէ թաամը օրատա պուլուրմուշար տըր:

Տիւնքի կիւն միլլէթիմիլին Բըրօթէթան գըսմը միլլէթպէրանընտան պաղը զաթլար, Բրուսիա գրաւը վէլիի ահաւոր ըէսմի խօշամէտիէ կիթմիլլէր տիւր:

Աւարըզ քի, բաթրիքիանէ, իմէթըթօրիշա հազրէթլէրինն թէշլիֆինտէ պուլուրմուշար թէտպիրսիլլէրտէ պուտէֆա տախի պուլուրմուշար:

Վիէննատան վարիտ օլան պիւր թէլէկրաֆտան անշաշըլըղընա կէօրէ, Մ. Պայսթ բազար կիւնիւ Վիէննատան հարէթթ իտուպ, Բէշթատա իմէթաթթօր հազրէթլէրի եանընա կիթմիլլէր տիւր:

Բրուսիա գրաւը վէլիի ահաւոր տիւնքի կիւն թէպալիլ վէ մանէթինտէ պուլուրմուշարըն հիլ պիւրիսինտէ իւնիւֆօրմա պուլուրմուշարը հալտէ, ատէթա էնէթպի սէյեսհար միսիլլու Աւաոֆեա վէ սայիլ ճէվամի վէ էպիլիէլէրի վէ շարշըլ կէզինիպտէն սօնրա, պէյօղլունա տէնիւպ, Բրուսիա սէֆարէթլիանէսինտէ էօյլէն թաամընը իթմիլլէր

* Գաղղիացիք իրեն այս ամականը կուտան:

վէ սէֆարէթլիանէսին խաթթա խաթթալինի վէ օրալարտա սայըր մահալլէրի կէզինմիլլէր տիւր: Պու կիւն տախի տէֆա Խաթանալ ճիվարընա կէմիլլէր տիւր:

Խըտիլի Մըսըր թարաֆընտան վուդու պուլան թէքլիֆ իւլէրինէ Մըսըրտա մուհէտէլէրին սուլ իսթիմալ օլունմագտա օլուդու թէֆթիլինէ տայիլը օլան գօմիսիօնա Մըր Ֆիլիք Ֆրանսիս նամ հագիլ Ինկիլիլ տէվլէթի թարաֆընտան ազա նասպ օլունմուշ տուր:

Գուրիէնին գալլինճէ Գարաաղտան ալընան խապէրլէր դաեթթ աղըր օլուպ, էհալի պէյինտէ պիւր խալէճան հիւքմ իթմէքտէ իմիլլէր:

Մինօրճա պաղը մէսէլլէրին թէսիլիէսի իլին Տէվլէթի Ալիէթ թարաֆընտան կէնտէրիլլիլ օլան գօմիսէրլէր սիւշահանմըշար վէ քէնտի շախարընա թուգանըլմալ օլուդունու ըէսմէն իսթար իթմէքլիէ մէսպուրիէթ կէօրմիլլէր տիւր:

Սընավուդուգտա Մըրպտա վէ Հէրսէքօվատա տախի էհալի պէյինտէ կէրէյի կիպի պիւր ալթիւսթիւք հիւքմ իթմէքտէ իմիլլէր:

Սատրապամ Ալի բաշա վէ Ավսթրիա սէֆիրի պարօն Բըքէշ Օսթէն հաղարաթը տիւնքի կիւն Սուլթանիէ վաքօրու հիւմայուն իլէ Վարնաեա վէ անտէն Ալըսթրիա իմէթաթթօր իսթիգպալի իլին Բուսնուդա ազիմէթ իլլէմիլլէր տիւր:

Իթալեա գրաւը Վիզթօր էմմաէուէլ հազրէթլէրինն իքլինճի մախուրմի բրէնսի Ամէտէ տիւք տ'Աօսթէ տիւնքի կիւր տէրսաաթթէ վասըլ օլուդունուր:

Իթալեա սէֆիրի Մ. Պարպօինի ճումա իրթէսի կիւնիւնտէ միւշարիլլէյ բրէնսին իսթիգպալի իլին շանագ գալէսինէ կիթմիլլէր տիւր:

Տէրսաաթթէ տէ պուլունան Իթալեանլար վէ սայըր միլլէթտէն խայլիճէ ատէմ, վաքօրլար իլէ Ալիստէֆանօսա գատար բրէնսի միւշարիլլէյին իսթիգպալինէ կիթմիլլէր տիւր:

Բրէնս Ամէտէ տօղրու թարապիեա տա Իթալեան սէֆարէթլիանէսինն ինմիլլէր վէ էօյլէնտէն սօնրա, քէնտիլլէրէ իգամէթիեա թախսիս օլունան Աէօք սուլու գասըր հիւմայունուտա ըէսմէն դապուլ օլունմուշար, վէ Զաթը հազրէթի Փատիշահի, միւշարիլլէյ բրէնսի կիտիպ վիզիթա վէրմիլլէր տիւր:

Պատէհու բրէնս Ամէտէ հազրէթլէրի տախի Տօլմապաղչէ սերայընակէլիպ Զաթը հազրէթի Շահանէէ գարշըլըգ վիզիթա վէրմիլլէր տիւր:

Բրէնսի միւշարիլլէյ իլին օլան ըէսմի դապուլիէթ, բրէնս Նաքօլիօն հագընտա վուդու պուլուրմուշարն այնիսի իճրա օլունաճագ տըր:

Օտէսատան Վաշաշ նամ զալէթաեա քէշիտէ օլունան պիւր թէլէկրաֆա նէզարէն Բուսիանըն Ասվիասիա էեալէթի վալիսի Արան տիւք հազրէթլէրի իլէ Բուսիա իմէթաթթօրիշա պիւրատէրի բըրէնս Ալէքսանդր տը Հէս հազրէթլէրի, Բուսիա տէվլէթի թարաֆընտան Սուէիլլէր

